

VIITASAARI

Pikkasen parempi periferia

Kaupunkistrategia 2021–2022

Kaupunginhallitus

15.6.2020

Kaupunginvaltuusto

22.6.2020

Viitasaaren aiempi kaupunkistrategian toteutuskausi 2018-2020 on päättymässä valtuustokausien taitoskohdassa. Osana edellisen strategian arviointia päätettiin ns. välivaiheen strategian laadinnasta vuosille 2021-2022. Välivaiheen strategia pohjautuu laajalti edellisen kauden strategiaan. Visio ja strategiset päämäärät ovat säilyneet samoina. Toimenpiteitä on arvioitu suhteessa muuttuneeseen toimintaympäristöön sekä päivitetty niiltä osin, kuin ne ovat jo toteutetut tai ovat osa kunnan jatkuvaa perustehtävää.

Välivaiheen strategian valmistelua ja toteutusta leimaa **koronakriisi** ja sen jälkeinen uuteen normaaliin palaaminen. Poikkeustila ja siitä palautuminen vaikuttaa kaupungin talouteen tulevina vuosina, jonka johdosta kaupungin tuloja tulee jatkossa suhteuttaa menoja käytettävissä oleviin tuloihin. Samaan aikaan poikkeusoloissa ja niistä palautuessa kaupungilla on rooli alueen yritysten toimintaedellytysten tukijana sekä hyvinvoinnin edistäjänä vastatessa asukkaiden ja eri ryhmien palvelutarpeisiin.

Kuntien toiminnassa ja johtamisessa korostuu entistä vahvemmin ekologinen, taloudellinen sekä sosiaalinen ja kulttuurinen **kestävä kehitys** eli hyvän elämisen mahdollisuuksien turvaaminen nykyisille ja tuleville sukupolville.

Sote- ja maakuntahallintouudistuksen valmistelutyö on käynnissä ja toteutuessaan muuttanee kunnan nykyistä vastuukenttää ja rahoitus pohjaa. Nykyisellään kaupungin lakisääteisiin ja kaupungin itselleen ottamien palveluiden rahoituksesta suurin osa tulee vielä valtionosuuksien kautta.

Toimintaympäristöä tarkastellessa ja strategiaa arvioidessa todettiin, että edelleen Tulevaisuuden Viitasaarella korostuvat merkittävästi **elinvoimaan** liittyvät asiat. Kuntana meidän tulee toimenpiteillämme myötävaikuttaa paikallisten yritysten kasvuun tukemalla kehitystoimintaa, näin luoden uusia työpaikkoja. Kunnallis-, yhteisö- ja kiinteistövero- ja kiinteistövero- ja kiinteistöverotulojen kasvun kautta kaupungilla on mahdollisuus saada myös lisäresursseja elinvoimansa kehittämiseen. Myös houkutteleva ja laadukas asuminen on vetovoimavaltti, jota kaudella haluamme kehittää.

Yrityselämän ja kuntalaisten näkökulmasta toimivat ja laadukkaasti järjestetyt **hyvinvointipalvelut** tukevat yritysten ja koko kaupunkiyhteisön elinvoiman kehittymistä. Hyvä työllisyyden hoito, hyvinvointipalvelut ja elinkeinoelämän kehittyminen saavat aikaan myönteisen lumipalloeefektin, joka onnistuessaan luo hyvinvointia kaupungin kaikille asukkaille.

Viitasaari toteuttaa kaupunkistrategiaa osana kaupungin talousarviotyötä, jossa toimenpiteet konkretisoidaan mitattaviksi ja seurattaviksi tavoitteiksi. Lisäksi strategiaa toteutetaan kaupunkikonsernin keskeisillä strategisilla ohjelmilla, suunnitelmilla sekä strategianmukaisilla linjauksilla ja päätöksenteolla. Kaupunki toteuttaa Wiitaunionin hyvinvointiohjelmaa, omistajapoliittisia ohjelmaa. Kaupunki on ollut mukaan rakentamassa Witaksen strategiaa ja kahdeksan kunnan yhteistä seutustrategiaa. Pohjoisen Keski-Suomen rakennemallityötä tehtiin samanaikaisesti kuntastrategian päivittämisen yhteydessä.

Kunnan toimintaympäristöanalyysi

Vahvuudet

Strategian vahvuuksiksi nostettiin mm. kaupungin **keskeinen sijainti** Nelostien ja Sinisen tien risteyskohtana. Viitasaari on suurten kaupunkien väliin jäävä pienempi keskuskaupunki, joka sijaintinsa puolesta tekee siitä erinomaisen kohteen uusille kaupan, palveluiden ja teollisuuden investoinneille.

Ammatillisen koulutuksen ansiosta Viitasaarella on saatavilla sitoutuvia **osaajia** niin logistiikkaan, teollisuuteen kuin palveluihinkin. Myös viitasaarelaiset **yrietykset ja erityisesti teollisuuden kasvuhakuisuus** luetaan ehdottomasti vahvuuksiksi.

Mahdollisuudet

Kaupungin kehittämisessä mahdollisuutena nähtiin kilpailevien palvelujen etäisyys, koulutus, sekä yrittäjien kanssa edelleen kehittyvä vuoropuhelu.

Vielä työn alla olevana - silti erityisenä mahdollisuutena nähtiin myös **toimivan tietoverkon aikaansaaminen** ja sitä kautta digitaalisuuden kehittyminen.

Kulttuurillisesti ajatellen, Viitasaarella on **monipuolinen tapahtumien kirjo**, joista tunnetuimmista mainittakoon Musiikin Aika-festivaali ja Keksintöjen viikko.

Viitasaaren koskien ja vesistöjen halkoma **luonto** reitistöineen ja salomaineen tarjoaa myös mahdollisuuksia luontomatkailun ja kuntalaisten vapaa-ajan mahdollisuuksien kehittämiseen.

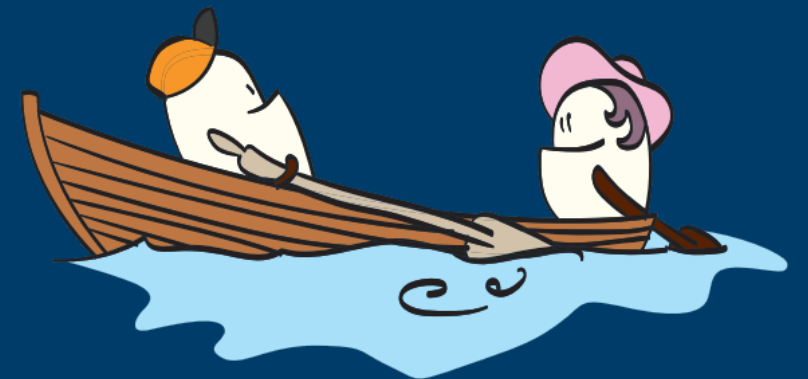
Paikkariippumattomuus työn teossa ja asioinnissa sekä houkutteleva ja monimuotoinen asuminen ovat mahdollisuuksia, joilla rakentaa Viitasaaren elinvoimaa.

Heikkoudet

Analyysissa nostettiin heikkoutena esiin vapaaehtoistyön väheneminen, sekä tulevaisuuden johtamisen puute.

Uhat

Väestökadon jatkuminen ja osaavan työvoiman heikko saatavuus nähtiin uhkana. Julkisen ja kuntatalouden heikkeneminen haastavat entistä enemmän palveluiden järjestämisessä.

Kaupunkimme visio:

Viitasaari on rohkeasti innovatiivinen ja
elinvoimainen,
luonnonläheisyyttä tarjoava vetovoimaisten
palvelujen kaupunki!

Kaupungin visiosta on johdettu strategiset päämäärät, jotka ovat:

- 1) Elinvoima
- 2) Hyvinvointi
- 3) Johtaminen ja talous

Strategisille päämäärille on asetettu tavoitteet ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteet ja hankkeet täsmennetään talousarvioprosessissa vuositasolla mitattaviksi ja konkretisoidaan edelleen toimialojen tavoitteiksi.

1. Lisätään kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaisuutta

A. Panostetaan perheisiin ja yrityksiin

B. Nostetaan Viitasaaren luonnonvarat vahvuuksiksi kehittämällä luonto- ja lähimatkailun puitteita

C. Vahvistetaan viitasaarelaista osaamista, viestintää ja digiajan kehitystä

D. Kehitetään vetovoimaisuutta vakituksena ja vapaa-ajan asuinpaikkana sekä hyödynnetään Nelostien liikennevirtoja

2. Edistetään kuntalaisten hyvinvointia

A. Edistetään kuntalaisten liikunnallista elämäntapaa

B. Torjutaan yksinäisyyttä ja vahvistetaan nuorten sosiaalisuutta

C. Tuetaan yhdistys- ja yhteisötoimintaa sekä kuntalaisten osallisuutta

D. Turvataan ja kehitetään toimivia lähipalveluita

3. Parannetaan kaupunkikonsernin johtamista ja taloutta

A. Vakiinnutetaan tasapainoinen tila konsernin laajuisesti

B. Kehitetään aktiivisen omistajaohjauksen käytänteitä

C. Vahvistetaan kestävä ja osaava johtajuutta

D. Tarkastellaan ja organisoidaan toimintaa uudelleen tarvittaessa

E. Edistetään kestävä kehitystä

1. Lisätään kaupungin elinvoimaa vetovoimaisuutta

A. Panostetaan perheisiin ja yrityksiin

- Maakunnan suurin kehittämissyhtiö Witas Oy palvelee monipuolisesti yrittäjiä ja yrittäjiksi aikovia omalla toiminnalla ja aktiivisen hanketyön kautta
- WYP mahdollistaa paikallista yritystoimintaa tarpeisiin soveltuvilla tiloilla ja kiinteistöillä sekä uusilla hankkeilla
- Varmistetaan teollisuuden alan yrittäjien toimintaedellytyksiä (teollisuusalue, investointituet, tilat ja tontit)
- Otetaan käyttöön kokonaisvaltainen, sujuvan kaupunkiin sijoittumisen malli yrityksille ja asukkaille

C. Vahvistetaan viitasaarelaista osaamista, viestintää ja digiajan kehitystä

- Kehitetään logistiikkayritysten toimintaedellytyksiä
- Varmistetaan toimivat tietoliikenneyhteydet
- Juurrutetaan ja jatketaan osaamis-, elinkeino- ja etätyökeskus ja Lennätin toimintoja
- Etätyön edelläkävijänä toimiminen (Lennätin yhteistyö)
- Markkinoidaan ja viestitään monipuolisesti, ammattimaisesti ja tehokkaasti

B. Nostetaan Viitasaaren luonnonvarat vahvuuksiksi kehittämällä luonto- ja lähimatkailun puitteita

- Kehitetään ja vahvistetaan lähimatkailua ja paikallisten palvelujen asemaa kestävän kehityksen ja muuttuvien matkailutrendien periaatteiden mukaisesti
- Kehitetään kaupungin ydinkeskustaan monipuolinen matkailu- ja kulttuuripalvelujen alue ja kehitetään edelleen Savivuoren aluetta
- ”Wild Viitasaari” - kootaan ja markkinoidaan luontomatkailun palvelut

D. Kehitetään vetovoimaisuutta vakituksena ja vapaa-ajan asuinpaikkana sekä hyödynnetään Nelostien liikennevirtoja

- Tuhmalanniemen ja Haukirinteen uuden asuinalueen markkinointi ja kehittäminen (puurakentaminen ja arboretum)
- Viitasaari festivals –yhteistyön kehittäminen ja tapahtumatoiminta
- Tarjotaan hyviä ja edullisia teollisuus- ja yritystontteja nelostien varressa
- Joustavuuden ja laadun kehittäminen asumisen palveluissa ja tarjonnassa (kaupunki ja VVA yhteistyö ja omistajaohjaus)
- Wanha Viitasaari-hankkeen ja sen tavoitteiden toteuttaminen

2. Edistetään kuntalaisten hyvinvointia

A. Edistetään kuntalaisten liikunnallista elämäntapaa

- Liikuntaneuvonnan hanke ja siihen liittyvät toimenpiteet
- Liikuntajärjestöjen avustukset
- Pyöräilyn lisääminen erityisesti työmatkaliikenteessä

C. Tuetaan yhdistys- ja yhteisötoimintaa sekä kuntalaisten osallisuutta

- 3. sektorin toimijat nähdään vahvana toimijana ja tuetaan myös taloudellisesti. Kolmannen sektorin avustusten (kyläyhdistykset, kulttuuritoimi yms.) taso säilytetään nykyisellään.
- Yhteisöllisyyden ja kumppanuuksien edistäminen yhdessä yritysten, yhdistysten ja asukkaiden kanssa sekä uusien vaikuttavien toimintatapojen/-mallien tarkastelu (mm. digitaaliset välineet)

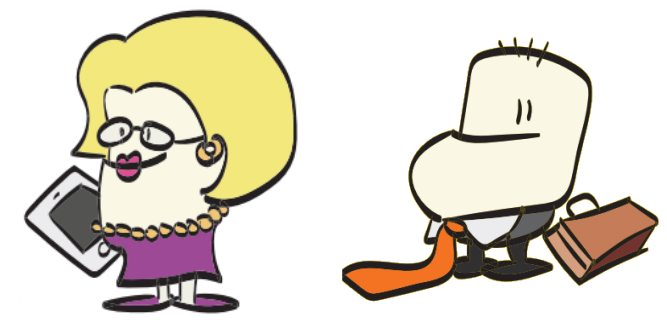
B. Torjutaan yksinäisyyttä ja vahvistetaan nuorten sosiaalisuutta

- Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen ohjaamotoiminnan ja perhekeskusmallin kautta
- Toiseen asteen opetuksen yhteistyön ja vetovoimaisuuden kehittäminen

D. Turvataan ja kehitetään toimivia lähipalveluita

- Ikäihmisille tarjotaan toimivat matalan kynnyksen palvelut
- Teknologian ja digitaalisuuden hyödyntäminen palveluprosesseissa (perusturva, maakunnalliset hankkeet, digitaalinen etsivätyö-hanke)
- Valtion palveluiden lakatessa pyritään turvaamaan julkisten palveluiden jatkuminen yhteispalvelupisteessä

3. Parannetaan kaupunkikonsernin johtamista ja taloutta

A. Vakiinnutetaan tasapainoinen tila konsernin laajuisesti

- Talouden vakauttamisohjelman toimeenpano
- Ajantasainen talouden kehityksen seuranta ja reagointi muutoksiin
- Tehokkaat työskentely-ympäristöt: Tilojen tarkastelu ja etätyöskentelyn hyödyntäminen

C. Vahvistetaan kestäväää ja osaavaa johtajuutta

- Luottamushenkilötyöskentelyn arviointi ja kehittäminen
- Uusien luottamushenkilöiden suunnitelmallinen koulutus ja valmentaminen
- Vaikuttavampaa henkilöstöjohtamista henkilöstöjohtamisen kehittämisellä ja työhyvinvoinnin lisäämisellä
- Valvotaan aktiivisesti kaupungin ja seutukunnan etua

E. Edistetään kestäväää kehitystä

- Ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys osana johtajuutta
- Kumppanuuteen perusturva uusiutuvan energian mahdollisuudet (kestävän kehityksen työryhmä ja verkosto; JAMK, toimialat, yritykset; aurinkoenergiainvestoinnit)

B. Kehitetään aktiivisen omistajaohjauksen käytänteitä

- Omistajapoliittisen ohjelman ja konsernirakenteen tarkastelu ja omistajapolitiikan ajantasaistaminen
- Yhtiöiden strategioiden toimeenpanon varmistaminen ja seuranta
- Yhtiöiden hallitusten nimittämisprosessin ja hallitusten osaaminen kehittäminen
- Omistajaohjauksen prosessien ja välineiden tarkennukset (ohjeistukset, yhtiöjärjestykset, seuranta ja raportointi, työnjako ja tehtävät)

D. Tarkastellaan ja organisoidaan toimintaa uudelleen tarvittaessa

- Yhteistyörakenteiden tarkastelu ja yhteinen käsittely valtuustokauden alussa
- Tukipalveluiden järjestämisen tarkoituksenmukaisten tapojen tarkastelu (oma toiminta/osittainen-kokonaan ulkoistaminen)